

TEPLICKÝ

deník

Opravují varhany

VARHANÁŘ PETER NOŽINA rozebírá varhany v Jeníkově. Foto: Deník/Zdeněk Traxler

MARTIN KOŠTÁL

Teplicko – Varhany v sobě skrývají povětšinou hudební poklad. Ty v kostele sv. Petra a Pavla v Jeníkově jsou ale výjimkou. Měly v sobě jiný poklad. A to chleba. S trochou nadsázky lze říci, že díky němu přežily. Do peč-

va se totiž zakousl červotoč. Kdyby si brouk vybral dřevo místo chleba, tak to mohlo mít pro varhany fatální následky. „Červotoč je v těchto případech velký nepřítel. Dokáže dřevo úplně zničit. Chleba jsme našli v útroběch varhanní skříně, byl prolezlý broukem. Možná

jsme objevili „past“ na červotoče. Asi si necháme tento vynález patentovat,“ řekl s úsměvem varhanář Peter Nožina. (na snímku)

On a jeho partnerka budou varhany z roku 1898 opravovat v několika etapách.

Pokračování na straně 2

Varhany v Jeníkově prochází rekonstrukcí

Dokončení ze strany 1

„Varhany komplet rozebereme a odvezeme k nám do dílny. Na místě zůstane jen skříň. Z ní bude sundán latexový nátěr a bude renovována. Jednotlivé části stroje: píšťaly, stoličky, stojánky, vzduchovody, měch varhan apod. projdou rekonstrukcí. Některé komponenty se pokusím nahradit za méně opotřebované z podobného stroje z Kadaně,“ dodal Nožina.

Varhany nehrály několik desítek let. Vrátit život jim chce místní farnost. „Jde o krásný hudební nástroj. Zaslouží si opravu. Věříme, že do tří let by mohly být komplet zrekonstruovány,“ řekl za Římskokatolickou farnost Jeníkov Vladimír Bittersmann a dodal: „Zatím jsme získali finance na první etapu. Pomohl nám Státní fond kultury ČR, obec Jeníkov, farnost a Nadace Občanského fóra. Celkově potřebujeme zhruba 800 tisíc korun.“

Současné varhany v kostele postavil roku 1898 varhanář Heinrich Schiffner. „Nástroj je svým ovládním řešen jako mechanická kuželka pro tónovou trakturu a pneumatické ovládní

rejstříků a kolektivů.

Hrací stůl stojí před varhanní skříňí čelem k oltáři, rejstříky jsou ovládány tahélky, kolektivy, tlačítka nad rejstříky, spojky šlapkami nad prahem pedálu. Dispozičně a skladbou rejstříků se nástroj řadí mezi romantické varhany celkem s 9 znějícími rejstříky. Velmi zajímavým prvkem nástroje je výtvorná koncepce prospektu, který je sice vyhotoven v poměrně tehdy běžném novorenesančním slohu, ale jeho působivost je zdůrazněna užitím čel iluzivních bočních konzol, opticky rozšiřující užší postament na šíři píšťalového prospektu (který je ovšem z hlediska architektonického řešení pouze kulisou zakrývající užší zcela jednoduchou skříň varhan s orientací vzdušnic kolmo k linii prospektu táhnoucí se do hloubky kůru). Užití tohoto působivého, ale v době tovární produkce varhan již zcela zaniklého prvku klasického varhanářství, éry mechanických zásuvkových traktur, bylo nepochybně užito se snahou nenarušit architektonickou působivost pozdně barokního řešení interiéru kostela,“ sdělil varhanář Peter Nožina.